

PRAVICA DO OSEBNIH STIKOV

I. PRAVICA DO OSEBNIH STIKOV

- naše pravo šteje pravico do osebnih stikov predvsem za **pravico staršev**
- **pravica do osebnih stikov**: tisti od staršev, ki otroka nima pri sebi, ima pravico do osebnih stikov z njim
- **uveljavljanje pravice do stikov** pride v poštev v vseh situacijah, ko otrok živi ločeno od enega ali obeh staršev, ne glede na razlog, ki je privedel do ločenega življenja (*če otrok živi samo pri enem od staršev zaradi razveze zakonske zveze ali razpada zunajzakonske skupnosti, če sploh niso živeli skupaj, če otrok ne živi z nobenim od staršev*)
- **namen osebnih stikov**
 - da otrok ohranja občutek povezanosti s staršem in medsebojne pripadnosti
 - da roditelj, ki otroka nima pri sebi, vpliva na otrokovo vzgojo in se seznanja z otrokovim razvojem
 - da lahko roditelj, ki ne živi z otrokom zadovoljuje svoje čustvene potrebe
- **način izvrševanja stikov**
 - način izvrševanja pravice do stikov uredita roditelja sporazumno (*odločita kdaj in kako se bodo izvrševali*)
 - če se ne moreta dogovoriti o izvrševanju stikov o tem odloči CSD, ki upošteva tudi želje otroka
- zakon bi mora določati tudi, da ima otrok pravico do stikov z drugimi osebami, na katere je navezan
- pravica do osebnih stikov je **neodvisna od roditeljske pravice**, ker se pravica do osebnih stikov lahko izvršuje tudi po odvzemu roditeljske pravice, če to ni v nasprotju s koristjo otroka
- osebni stiki po odvzemu roditeljske pravice so **otroku v korist**, da ohrani občutek čustvene navezanosti, da se ne odtuji preveč (*ko razlog za odvzem roditeljske pravice preneha, se otroka vrne staršem – če ima stike se potem lažje vživi*) osebni stiki po odvzemu roditeljske pravice tudi **omogočajo staršem** zadovoljevanje čustvenih potreb in seznanjanje z otrokovim stanjem, ne pa, da bi vplivali na vzgojo otroka

KAKO OTROCI UVELJAVLJAJO PRAVICO DO STIKOV

- zakon izrecno ne omenja, da je pravica do osebnega stika tudi pravica otroka
- neurejena je tudi izvršba osebnih stikov – otrok ne more prisilno uveljaviti svoje pravice do osebnih stikov
- zakon ne predvideva posebnega zastopnika, ki bi mu omogočal uresničitev osebnih stikov
- vprašanje je tudi, ali je otroku v korist, da se prisili k stikom roditelja, ki mu ni do vzdrževanje stikov

KAKO STARŠI UVELJAVLJAJO PRAVICO DO STIKOV

- tisti od staršev, ki ima otroka pri sebi, mora drugemu **omogočati osebne stike z otrokom**
- če eden od staršev onemogoča stike drugemu je po **ZUP možna izvršba**:
 - neposredna izvršba: otroka se prisilno odvzame staršu in se ga izroči drugemu, vprašanje če je to otroku v korist
 - posredna izvršba: če otrok zavrača stike ali če jih starš onemogoča, se starša z denarno kaznijo prisili v to da omogoči stike (*ker bi moral starš otroka duševno pripravil na stik – to je sporno, lahko otrok upravičeno zavrača stike*)
- vedno se najprej poskusi z denarno kaznijo in šele potem s prisilno izvršbo (*ker je v nasprotju z otrokovo koristjo*)
- sklep CSD o izvršbi stikov učinkuje proti vsem, pri katerih se otrok nahaja
- **otrok se ima pravico upreti stikom iz utemeljenih razlogov**
- če pride do kolizije med otrokovo pravico, da se stikom upre, in pravico starša do osebnih stikov – v tem primeru je **odločilna otrokova korist**

- če se pri neposredni izvršbi ugotovi, da stiki niso v korist otroku izvršbo odloži za 3 mesece – starš se lahko v tem času obrne na sodišče in zahteva prepoved stikov

II. ODVZEM ALI OMEJITEV OSEBNIH STIKOV

- po zakonu se lahko staršem **odvzame ali omeji pravico do stikov**, če ugotovi, da stiki niso otroku v korist
- **pristojnost za odvzem ali omejitev osebnih stikov**
 - sodišče ob razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze staršev
 - CDS v drugih primerih, ko se otrok loči od staršev
- tisti, ki predlaga odvzem roditeljske pravice, mora predlagati tudi odvzem pravice do osebnih stikov, če meni da stiki ne bi bili v korist otroka (*ker je pravica do stikov posebna pravica, ločena od roditeljske pravice*)
- če ni takega predloga mora sodišče po uradni dolžnosti odvzeti pravico do stikov, če stiki niso v otrokovo korist
- če roditelju pravica do stikov ni bila odvzeta, mu je ne sme nihče kratiti